

cióra

birodal-
ldött an-
tek Otta-
kanadai
ny több
ezekre
ket. Tho-
matkozta
r vizsály
ottawai
ról nem
kanadai
hogy a
gol aján-
tt.

nk-
Dan

bűnügyi
achmann
jét, akik
1931-ig
tették el
után. A
akarták
nas bünt,
paránnoje
testek és
bizottság
tokat ta-

tild ki a
kok stá-
zából je-
bizottsá
hogy meg
ek stá-
iket még

tár kez-
jelen-
rtésülése
ebonyoli-
szolgálá-
ette meg
gyasztási
m és szá-
importját
kereske-
neti be
alföldről,
amennyi-
k lehető
telelő ér-

kérdé-

mi

jelent

ül ter-
z utja.
z. Két-
A meg-
ni? A
n. Psai-
Marx.
ség és
Szűs-e
A lel-
a nő!

3 ifja-
usok is
lomhoz
t köny

LUJ
al meg
er neol
sen, 25

név

iadó Rt.
Baron L.
ón 9-77.

Taxa postala
plátite in "numa."
No. 224.716 929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 15.
Telefon: 9-77. Előfizetési Árak:
Havonta 110, negyedévre 340, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Köt-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 12 dollar. Hirdet-
ések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánsági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő. Fele-
lős szerkesztő Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ára 5 lej

Délték, 1932. júl. 22.

**5992. ÉV XV. ÉVÉ,
THAMUSZ 18. 164. SZÁM**

Poroszországot előntötték a jobboldali erőszak hullámai

A német munkásság általános sztrájkokkal akar válaszolni Papen statáriumára

Szabadon engedték Berlin két letartóztatott rendőrfőnökét. A szakszervezetek elszánt harcot hirdetnek Papen kormánya ellen. A Berliner Tageblatt büntetnek minősíti Papen törvénytíprását. Hitler irgalmatlan leszámolást hirdet. Atmeneti az ostromállapot?

Brüning élesen ellenzi Papen intézkedéseit

Berlin, július 21. A Papen-kormány eddigi leplezett diktatúrája tegnap leve tette álarát. Bár az első pillanatban úgy látszott, hogy az ostromállapot ki- kihirdetése a készülődő Hitler-puccs el- len irányul, most már nyilvánvalóvá vált, hogy a diktatórikus intézkedések a demokratikus baloldal, a szociálisták, a kommunisták ellen irányulnak.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy Papen önmagát birodalmi főbiztossá va- ló kinevezésével eltávolította a porosz kormány tagjait. Az elmozdítás állítólag azért történt, mert a porosz minisz- terek nem jelentek meg a Papen által összehívott értekezleten, amelyen a kan- cellár utasításokat készült adni nekik tárcájuk vezetésére. Papen ugyanis az új helyzetben is reflektált volna — Braun miniszterelnök és Sewering bel- ügyminiszter személyétől eltekintve — munkásságukra.

Az eltávolított miniszterek szolidari- tást vállaltak egymással és a törvényte- lennek minősített eltávolítást megfele- benték a lipcsei főtörvényszékhez. Pa- nasziratukat még a tegnapi nap folya- mában el is juttatták Lipcsébe.

Greuzinski és Weiss rendőrfő- nökök letartóztatása

Papen diktatórikus szándékait és tör- vénytíprását mi sem jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy nem elége- dett meg a porosz kormány eltávolításá- val, hanem főbiztosi minőségében elmoz- dította állásukból a berlini rendőrfőnök- ség vezetőjét is, akik azonban megta- gadták a berlini rendőrfőnökség élére utjonnan kinevezett Meltzer saászországi rendőrfőnök előtt hivataluk átadását.

Erre a Reichswehr egyik hadifelsze- relési osztály rendelték ki a rend- őrségre, amelynek parancsnoka Greuzinski rendőrfőnököt és a zsidó Weiss főnökhelyettes letartóztatta. A két rendőrfőtisztet a moabiti börtönbe kísérték, de az esti órák- ban kötelező nyilatkozataik bevétele után, hogy magukat nem tekintik hivatalban lévőeknek, szabadon en- gedték.

A mosakodó rádióbeszéd

A brutálisan alkotmányellenes és ter- rorisztikus rendelkezések megtétele után Papen kancellár jónak látta, hogy a birodalom komoly lakossága előtt rá- díóbeszédben mentesse cselekedeteit.

A rádióbeszédben Papen átmeneti jellegűnek állította be a Nagyberlin területére proklamált ostromállapo- tot.

amely meg fog szűnni, amilyen gyorsan csak lehetséges. Kijelentette, hogy a sa- jót nem fogják korlátozni s a választási kívánásokat is megvárhatják.

A sajtó állásfoglalása

A jobboldali sajtó természetesen elis- merően veszi tudomásul Papen törvényte- len cselekedeteit. A Lokalanzeiger csak azt sajnálja, hogy a porosz kormány el- mozdítása nem régebb következett be. Ezzel szemben az Abend szociáldemokra- ta lap indulatosan tiltakozik az esemé- nyek ellen s bejelenti,

hogy a szakszervezetek most már semmire tekintettel nem lévő, éles, elszánt és forradalmi jellegű harcot indítanak Papen uralma ellen.

A Vossische Zeitung politikai bosszu- nak minősíti Papen lépését s azt adja magyarázatul, hogy Sewering a választ-ási harc során kiméretlenül támada a feudális birodalmi kormányt.

A demokratikus polgárság nagytekin- télyű lapja, a Berliner Tageblatt egye- nesen bünnök, sőt közönséges gonoszított nek minősíti a Braunkormány meneszté- sét.

A jobboldal a szociálisták és a kommunisták együttműködésétől tart

A komoly sajtó tiltakozásával egyidejű- leg a szakszervezetek körében óriási iz- galom uralkodik.

Nagyon valószínűnek látszik, hogy a szakszervezeti értekezletek során a munkásság többsége a nyugatpo- rozországi iparvidékekre kiterjedő érvénytel általános sztrájkot fog proklamálni.

Később a német szakszervezeti szövet- sé gkiáltványt intézett a munkássághoz melyben felhívja a dolgozókat arra, hogy józanságukat igyekezzenek meg- őrizni. Közlik, hogy a szakszervezeti szö-

vetség is alkotmányellenesnek tartja a porosz miniszterek elmozdítását s erköl- csi támogatásban kész részesíteni a lip- csei birodalmi főtörvényszékhez panasz szal fordult minisztereket. A kiáltvány hangoztatja a birodalmi választások megtartásának szükségességét. Ezt nem szabad sem az ucca terrorjának, sem az alkotmányellenes diktatúrának lehetel- lenné tennie.

Egyidejűleg a kommunista Rote Fah- ne röpiratot bocsátott ki, melyben fel- szólítja a proletariátust, hogy a dikta- tura elleni tiltakozásul rendezzen politi- kai tömegsztrájkot. A röpiratokat a rendőrség elkobozta s osztogatóikat let- tartóztatta. A szélső jobboldal pártjai biztosra veszik a marxistafront jelentős gyengülését és már mint befejezett tény- ről beszélnek a kommunistapárt közeli törvényen kívüli helyzetbe helyezéséről is.

Feszültséggel várják, hogy a Vas- front milyen magatartást fog tanu- sítani az intézkedésekkel szemben és hogy bekövetkezik-e a szociálde- mokraták és kommunisták együttmű- ködése.

Darmstadt jelentés szerint a nemzeti szociálisták azt követelik, hogy a biro- dalmi kormány Hessenben is hirdesse ki az ostromállapotot.

Bajorország tiltakozik a porosz kormány elmozdítása ellen

Jelentős fázisa a németországi esemé- nyeknek, hogy Helt bajor miniszterel-nök tiltakozó leveleket juttatott el Hin- denburg elnökhöz és Papen kancellárhoz a poroszországi alkotmány felfüggeszté- se, birodalmi főbiztos kinevezése és a porosz miniszterek elmozdítása miatt.

Egyidejűleg Brüning volt kancellár is tegnap Berlinben mondott beszéde- ben élesen szembefordult Papen intézke- dései ellen. Szerinte ilyen eszközöket teljesen szükségtelen volt igénybevenni.

Brüning pártja, a centrum az éjsza- ka folyamán értekezletre ült össze, de határozatát eddig nem hozta nyil- vánosságra.

Az állampárt értekezletén hozott határo- zat tiltakozik a birodalmi kormány lépé- se ellen, amely az állampolgári szabad- ságjogokat megsemmisíti és megrázkód- tatásnak teszi ki Poroszországot. A ba- jor néppárt köreiben izzalommal tár- gyalják az eseményeket.

Hitler pedig tovább tombol; a kommunisták ellen megindult a hajsza

Ujabb jelentések szerint a szociálde- mokratapárti frakció ma tartja ülését, de párhíveit a rend és nyugalom meg- ővására eleve felhívta. Ezzel szemben Hitler Hamburgban és Kielben mondott beszédeket. Hangoztatja, hogy

Németország a Lausanneban vállalt 3 milliárd márkát sem fogja megfi- zetni.

Irgalmat nem ismerő leszámolást ígért be pártja ellenségeinek.

Stettin közelében a nemzeti szociális- ták választási nagygyűlését politikai el- lenfeleik meg akarták zavarni. A karha- talom gyenge volt a rendbontásra ké- szülő tömegek fékmenttartására s ezért páncéloskocsikon Stettinből vezényeltek ki karhatalmat erősítésül. A baloldali szélsőségek egyrésze a karhatalmi erő- sítések megérkeztek az erdőbe huzó- dott s revolveres tüzharcba kezdett a rendőrség embereivel. Két halálos áldo- zata és sok sebesültje van a tüzharcnak. Mintegy százötven letartóztatás történt.

A felszabaduló karhatalmi erők egyrészt most arra használják fel, hogy leleplezzék a baloldali szélső- ségek titkos buvóhelyeit, fegyver- raktárait.

mert így biztosítani lehet a rend és nyu- galom helyreállítását.

A Rote Fahne nyomdáját az éjszaka ujabb általános sztrájkra uszító röpira- tok készítése miatt bezárták.

Papen és Hindenburg írták alá a statáriális rendeletet

Az eltávolított porosz miniszterek he- lyébe lépő Bracht belügy, Schleuchener pénzügy, Ernst kereskedelemügyi és Mus sehl földművelésügyi miniszterek ma elfoglalták hivatalaikat.

Az átmenetinek jelzett ostromállapot- ra vonatkozó intézkedést falragaszokon tudatták a lakossággal. A statáriális rendelet, amely Hindenburg és von Pa- pen aláírásával jelent meg, halálbünte- tést helyez kilátásba hazaárulóknak, rendbontó tüntetések szervezőinek, a gyújtogatóknak, gyilkosoknak és vas- utak megrongálóinak.

(Folytatása a 4. oldalon.)

VILAG TÜKRÉ

Az ellentétek csucs- fokán

Van valami történelmi füzü guny ab- ban, hogy a zene, a filozófia, és a köl- tészet népe pont annak az évnek nya- rán indult meg a polgárháboru csu- szamlós lejtőjén, amelyben az egész kulturvilág minden idők legnagyobb né- metjének: a kozmopolita Goethenek centennáriumát ünnepelte.

Mindazok az ellentétek, amelyek az ipari és egyben imperialista Németor- szágnak kialakulása óta, hol lappangva, hol a nyílt színen mutatták meg rend- szerint elfátyolozottan arcukat; e tör- ténelmi órákban elszántan, tigrisugrás- ra készen állanak szemben egymással a német köztársaságban.

Ezek az ellentétek minden más civi- lizált országban is meg vannak, ahol a kapitalizmus, helyesebben a kísértő mult és a hatalmat követelő jelen erői nagyjában kibontakoztak, de Németor- szágnak, a maga különös történelmi helyzeténél fogva, ezek az ellentétek immár tragikus, drámai színezetet öl- töztek.

Nemcsak a természetben, de az em- beri társadalmakban is, a fejlődés utja az egymással szembenálló ellentétek harcán keresztül vezet. De nincs még eldöntve az a kérdés, hogy eme ellen- tétek harcában a hadiszerencse pilla- natnyilag kiknek az oldalára áll: azok oldalára-e, akik egy új társadalmi esz- ményért, vagy pedig azok oldalára, akik letűnt eszmények restaurálásáért har- colnak?

Tragikus történelmi tapasztalás sze- rint az új eszmék és eszmények győzel- mét nem mindig erkölcsi és igazság- tartalmuk értéke és emelkedettsége vi- szí győzelemre, vagy bukásra. Az em- beri társadalmakban, éppoly, mint a természetben, a döntő fordulatok sokkal inkább függenek a mögöttük álló erők- től, mint intellektuális és erkölcsi elhi- vatottságtól.

Ami most Németországban történik, az a mult csökevényeinek és egy jöven- dő világ szellemi, erkölcsi és társadal- mi erőinek egymással való forradalmi harca. Minden létezés egy előbbi léte- zés eredménye s épen ez a történelmi tör- vénytyszerűség adja meg a tragikumát azoknak a harcoknak is, amelyek vére- sen és kiméretlenül ma Németország- ban zajlanak.

Talán napok, talán hónapok, de ta- lán csak órák kérdése már, hogy ez az ádáz harc jobbra, vagy balra eldőljön. Bármerre dőljön is el azonban — bizo- nyos, hogy a jobbra, vagy a balra hajló győzelem a fejlődés örök mozgalmassá- gában nem fog egyszersmindt végleges nyugalmat és befejezettséget jelenteni. A történelem küzdő erői Sziszifuszhoz hasonlóak, aki a minduntalan vissza- gördülő sziklátak újra és újra felfelé gördítette.

A sorsdöntő órákban, melyek ma Európa szívében kongatják a civilizált Európa sorsának harangját, a kívülál- lók számára talán pillanatnyilag az a legfontosabb tudnivaló, hogy tulajdon- képpen milyen természetűek és főleg mekkora terjedelműek azok az erők, a melyek ma Németországban az egymás- sal való leszámolás akaratával és düh- vel állanak szemben.

Ennek a harcnak kimenetelében négy tényező kezében összpontosul a diadal, vagy vereség alternatívája. Első és leghatalmasabb tényező e pilla- natban kétségen kívül a nemzeti szocia- lista párt, amelynek táborában mind- azok az elemek vonulnak fel, amelyek

Vigyázat: hamis dollárok!

A bécsi bankárszövetség hatalmas apparátussal harcol a nemzetközi bankjegyhamisítók ellen

Hogyan lehet felismerni a hamis bankjegyeket. A nemzetközi bankjegyhamisítók hősi gallériája. Híres romániai kalandorok és bankjegyhamisítók

Cluj-Kolozsvár, július 21. A bankjegyhamisítás ma már oly hatalmas „iparág”-ra nőtt ki magát, hogy a nemzetközi megszervezettségű bandák ellen ugyan-csak internacionálisan megszervezett védelmi eljárással kell a hatóságoknak felvenniök a versenyt. A bankjegyhamisítások felderítésére ma már az egész kulturvilágot átfogó intézmények működnek, amelyek munkájába szervesen kapcsolódnak bele az egyes államok rendőrségei is.

A bécsi bankárszövetség végzi e téren Európában a legfontosabb adatgyűjtő és információs munkát. A szövetség nemet, lapot ad ki, amely a pénzintézeteket hertenként, a szükséghez képest gyakrabban is értesíti a bankjegyek, csekk, hitellevél, érmepénz, részvény és értékpapírhamisításokról, közölve egyben az egyes hamisítók csalási eljárását, életrajzát, körözési adatait, sőt legtöbbször a fényképeket is. Ez a kiadvány hivatalos organuma egyben a „hitellevélhamisítások ellen küzdő nemzetközi bünyügyi rendőrségnek” is. Az alábbiakban a bécsi bankárszövetség említett kiadványának mult évi nemetnyelvű, együttesen mintegy 700 oldalra rugó füzetét használjuk fel forrásul.

Dollár: a bankjegyhamisítók álma

A bankjegyhamisítók nem kimélik egyetlen állam pénznemét, valutáját sem. Az argentiniai pézót, a braziliai millreist, a holland-indiai forint, az indiai rupia, Lettország „lettó”-ja, Délafrika fontja épp úgy megtalálták az elmúlt években hamisítókat, mint a dollár, frank, márka, vagy olasz lira. Jellemző azonban, hogy a hamisítók túlnyomó része dollárban „dolgozik” és a hamis papírpénzek nagyrésze az USA felirattal viseli magán. Ez érthető is. A dollárból forog közkézen a legtöbb különböző címlet, a dollár ma a legismertebb nemzetközi fizetési eszköz, az ingadozó valutájú államok polgárai főleg dollárba mentik át vagyonukat, ha ne esodáljuk tehát, ha a dollár esábitja legkönnyebben bünre a pénzhamisítás bajnokait.

Mert hamisítják a dollárt régi és új formátumban, egy dollárostól az 500 dollaros címletig. És amíg az európai államok bankjegyeit rendszeren primitívebb, durvább eljárással hamisítják, addig a magasabb címletű dollárhamisítványok már kifogástalan technikával, legtöbbször valódi bankjegypapíron készülnek. Ezeket a hamisítványokat már csak a szakavatott szem tudja felismerni. Rendszeren a bankjegyen lévő fejkép rajza mutat kisebb eltérést, vagy a cirádákon akad valami kisebb elrajzolás, vagy fototechnikai hiba. Míg a kisebb címletű hamisítványok sorszáma igen gyakran azonos, addig a 100-500 dolláros hamisítványokra már darabonként változó sorszámot alkalmaznak.

A hamisítványok felismerése

A hamisítványok felismerésénél négy körülményt kell figyelemmel kísérnünk: a papírt, a nyomást, a színzést és a sorszámozást. Mivel a dollárbankjegyeken víznyomat nincs, ezt egyelőre figyelmen kívül hagyjuk.

A dollárbankjegyek rendkívül tartós, speciális papírból készülnek, amelynek fő jellegzetessége, hogy a papírban finom, színes selyemszálak láthatók, amelyeket a még folyékony papírmasszába kevernek be. Ezek a selyemszálak az 1928 utáni kibocsájtású dollárbankjegyeknél azonban már hiányzanak. Az 1-20 dolláros bankjegyek hamisításánál eredeti papírt csak elvéve használnak, (ugy látszik, nem fizeti ki magát) a kis címletű hamisítványok tehát már könnyebben felismerhetők. A selyemfonalak ezeknél ugyanis vagy teljesen hiányzanak, vagy festékekkel vannak reányomva, vagy a hamisítók két vékonyabb papírlémezt ragasztanak össze és ezek közé zárják be a selyemszálakat. Ez utóbbi esetben a selyemfonalak csak akkor láthatók, ha fényforrás elé tartjuk őket. Ha pedig gyanút fogunk, hogy a selyemszálak valódiak-e, vagy csak festettek, akkor egy tüvel tegyünk kísérletet: ha a tü-

hegy beleakad a selyemszálba, a bankjegy valódi, ha nem, hamisítással van dolgunk.

A nyomás ellenőrzése már nehezebb és csak részletekbe menő, összehasonlítással sikerül. Rendszeren a bankjegy szélén lévő fekete vagy színes keret és a benne lévő fehér vonalszövedék közötti átmenet ne molyan éles, tiszta és elütő, mint a valódi bankjegynél, hanem elmosódottabb. A sorszám és betűzés technikai kivitele is gyakran mutat eltérést. Legtanácsosabb azonban a bankjegyen lévő fejképet megfigyelni, amelyet csak igen ritkán tudnak hűen hamisítani. A színzés is legtöbbször eltérő, sőt az alapszín is gyakran elüt az eredetitől.

A sorszámozás titka

Általános az azt hiszik, hogy a bankjegyek sorszáma, illetve szériaszám csak a bankjegyek megszámozására szolgál. Ez nagy tévedés, mivel a sorszámozás a bankjegyhamisítás egyik legnagyobb akadálya s egyben kitűnő eszköz a hamisítványok felismerésére. A hamisító ugyanis nem meri az általa előállított utazatokat ugyanazon sorszámmal ellátni, mivel ez esetben egyetlen hamis bankjegy felismerése a többi hasonló sorszámu utazat elhelyezését is megnehezíti és könnyen nyomra vezet. Kénytelen tehát a sorszámot változtatni, ehhez azonban nagy körültekintésre és matematikai tudásra van szüksége.

A bankjegyek sorszámozása ugyanis a sorszám mellett álló ellenőrző betűvel együtt titkos kombinációt alkot. A dollár bankjegyeken például — 1928 előtti ki-

A bankjegyhamisítók és naclonéljük

Mi tagadás, a bankjegy és értékpapírhamisítók között minden nemzet és fajta képviselve van, sőt a nők sem panaszkodhatnak az egyenjogúság hiánya miatt. A hamisítók rendszeren azt az elvet követik: Művész hazája széles nagyvilág és legtöbbször idegen államban operálnak. Hangzatos neveken sines hiány, ha a körözöttek, vagy elfogottak neveit olvassuk, például: Baron Popper v. Podhragy, Betlamini René Auguste, Bianchetti Louis, dr. Blanche Alphonse Georges stb., hogy csak a B betűsöknél maradjunk. Megjegyezzük, hogy a bécsi bankárszövetség közlönye annakidején hűségesen leközölte Windischgrätz herceg portréját és személyi adatait is, gondolván, hátha esetleg még betéved valamelyik külföldi bankba — egy kis frankot váltani.

Magyarok és románok

Magyar nevekkél is szép számmal találkozunk a listán: Adámy Mária, Antal Lajos, Antal István (testvérek?) Csiky Ferenc, Bodolay Mária, Forgách S., Kaszó Anador stb. végig az ábécé többi betűin.

Igen előkelő helyet foglalnak azonban el a romániai hamisítók is. Davidescu Jean, Froimescu Maxim Moise, Lupescu Mircea, Teodorescu Traian stb.

Igaz ugyan, hogy ezeken a hangzatos neveken nehéz eligazodni, mivel viselőjüknek még van ugyanilyen szép hangzásu legalább egy féltucat. Alljon itt például egy romániai származásu nemzetközi csekkhamisító eddig felderített névgyűjteménye:

bocsájtásunkról beszélünk — 8 ellenőrző betűt alkalmaznak: A-tól H-ig. Az ellenőrző betű a szériaszám mellé van nyomtatva, például:

Ellenőrzés végett a B. 47057054 (B) sor számot, vagy annak utolsó két számjegyet négygel kell elosztanunk. Ha az osztásnál a maradék: egy, a kontrollbetű A, vagy E, ha a maradék 2, a kontrollbetű B, vagy F, ha az osztás maradék 3, a kontrollbetű C, vagy G, ha pedig az osztásnál nem kapunk maradékot, akkor az ellenőrző betűnek feltétlenül D-nek, vagy H-nak kell lennie. Ellenkező esetben a bankjegy hamis.

Az 1928-ban, vagy ezután kibocsájtott dollárbankjegyeknél ez az ellenőrző eljárás már komplikáltabb. Ezeket ugyan is 12 ellenőrző betű van: A-tól L-ig. A sorszámok pedig hattal osztandók. Ha a maradék 1, akkor az ellenőrző betű A, vagy G, ha a maradék 2, a kontrollbetű B, vagy H, 3-as maradéknál C, vagy I, 4-es maradéknál D, vagy J, 5-ös maradék nál E, vagy K. Ha az osztás maradék nélkül végződik, akkor F, vagy L betűnek kell a sorszám mellett állania.

Az európai bankjegyeken alkalmazott víznyomat is rendszeren nagy megpróbáltatás elé állítja a hamisítókat. A víznyomatot rendszeren préselőssel próbálják utánozni, miáltal a papír egyik felülete sokszor domboru lesz. Néha zsiradékfajtaikat, vagy festéket alkalmaznak, ami azonban könnyen felismerhető. Arra vigyázzunk, hogy a víznyomatnak csak világosság elé tartva szabad előtűnnie. A valódi vízjegy csak átütő fényben látható, ráeső fényben nem.

- Margulescu Dimitri Vasile, vagy Dolber Maurice, vagy Basile Jean, vagy Jargulescu Jean, vagy Waltuch Henry Douglas, vagy Vasili Vital, vagy Valabrega Nino, vagy Narville Francois, vagy Prince de Trevis, vagy Bianchi Umberto, vagy Griffith Federick.

Jellemző azonban, hogy az igazi nevéet ma sem tudják megállapítani, bár azóta többször rendőrkézre került. Foglalkozását egyetlen szóval jelöli meg a körözölével: Kreditbrieffälscher. Egyébként, amint a fényképe mutatja, jó megjelenésű, kissé blazírt kinézésű ur, aki kalapját mélyen a szemébe huzva hordja és jobb szájszögletében egy lencse található. 30-35 éves, beszél németül, franciául, angolul. A nyilvántartásban közzölt fényképe mellé utólag egy piros cédula került, amely hírül adja, hogy 1931 március 25-én Albanyban, Newyork államban, Umberto Bianchi név alatt elfogták. A piros cédula felé azután egy sárgát ragasztottak, amelyen az olvasható, hogy hősünk elfogatása után hat hónappal, 1931 szeptember 4-én a Governor-s Island-i fogházból megszökött. Margulescu állandó cimborája egyébként Linden Harry, alias Puig Charles, aki 1930 májusában „lógott” meg a hongkongi fogházból.

A többiek

Forrásunk azonban Margulescun kívül is jónéhány híres romániai csekk- és

bankjegyhamisítót emleget. Közéjük tartozik az ugyancsak világhírű diplomáciai okmányhamisító, Rosescu Bizon, alias Rosenthal Bernhard, akire szülőföldjé-ként Ploesti városa büszkélkedhetne, meg említhetjük Glückmann Zalikot, vagy ahogy Jobban ismeri a nemzetközi rendőrség: Melonét, aki Bukarestben látta meg 36 évvel ezelőtt a napvilágot és akit különösképpen még azzal is gyanúsítanak, hogy Murgulescu testvéröccse. Nem igen marad el mögöttük Schneider C., alias Mitulescu Teodor, valamint Chimmel Georges sem, akiknek pályája szintén Bukarestből indult el a nemzetközi érdeklődés horizontja felé. Híres szélhámosa az 6. és újjávilágnak Froimescu Maxim is, akiről hónapokig tartó nyomozás után még azt sem tudták megállapítani, hogy azonos-e vele, vagy csak cinkosa annak a Martin Leopoldnak, aki mult év január 27-én egy 27.000 francia frankos és a Banque de Alsace et de Loraine Mulhouse bankra kibocsátott hamis csekket csapta be a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot. Amikor aztán Párizsban elfogták, rájöttek, hogy csak cinkos volt, ellenben ténylegesen — Rudinescu Victorinak hívják.

Meg kell említenünk a kilenc nevű Sterian Jorgut, a csekkcsalót, aki galaci származású és aki mult év december 21-én bukott le Nizzában. Elfogatásakor mind a kilenc nevére szabályszerűnek látszó utleveleket találtak nála. Sterian Jorgu egyébként működési területének főleg Hollandiát választotta ki és részben ez is volt a veszte.

Nem érdektelen, hogy a hivatásos bankjegyhamisítók csak a legkritikább esetben foglalkoztak román lejjel. A külföldön egyáltalában nem fordult elő a mult évben lehamisítás, csak a belföldön kísérte meg két vállalkozó hajlamu cinkografus az ezerlejesek hamisítását. Az egyik esetet Kovásznán fedezték fel, a másodikat Paulesti községben. Mindkét hamisítás felháborítóan primitív volt, közönséges, ugynevezett „angol” papírra nyomva. Az egyiknél a vízjelzés teljesen hiányzott, a másiknál pedig még rosszabb volt, mintha egyáltalában nem lett volna. A kisebb betűk teljesen olvashatatlannak voltak a hamisítványokon.

Csekkcsalási kísérlet csak egyetlen esetben fordult elő az elmúlt évben Romániában. Egy ismeretlenül maradt egyén a Dresdner Bank temesvári fiókjára kibocsátott 120.000 lejes csekket próbált szerencsét de sikertelenül. A hamisító úgy látszik még azzal sem volt tisztában, hogy a német intézetnek nincs Temesvárt fiókjá, ahogy azt sem tudta, hogy a bányászati főváros románul nem „Timisora”, hogy „Sucursale” helyett Sucursalá-t kellett volna a bélyezőre hamisítani.

Nincs üzlet befektetés nélkül

Ne gondoljuk azonban, hogy a bankjegy és értékpapírhamisítók csak „erkölcsi rizikó”-val kell számolniok. Ellenkezőleg. Tekintélyes anyagi befektetéssel és rizikóval jár ez az üzletág is.

Szokásos eljárás, hogy kisebb címletű bankjegyeket a hamisítók nagyobb címletűekre „javítanak” ki. Ennél az eljárásnál mindenesetre fel kell áldozni egy eredeti bankjegyet, amely az eljárás folyamán esetleg tönkre is mehet. A csekkcsalók pedig gyakran úgy operálnak, hogy egy eredeti, kisebb összegre kiállított csekket nagyobb összegűre korrigálnak ki. Itt is befektetésre van szükség az eredeti csekk megvételénél, mely befektetés fiaskó esetén szintén elvesz.

Egy-egy hamisító keresetén sokan osztozkodnak. Jelentkezik a részesedésért a fényképész, a cinkografus, a nyomdász, a papírbeszerező, az utvélfhamisító és a hasonló cinkosok egész sora. Mondhatjuk, hogy a hamisító egy egész kis organizáció feje, akiknek megélhetéséről szintén gondoskodnia kell, akik azonban ritkán osztozkodnak a — bukásban.

A bécsi bankárszövetség épületes kiadványait abzal a szent meggyőződéssel tettem le, hogy a bankjegy- és egyéb hamisítás feltétlenül rossz üzlet.

Dr. Rösler Viktor

— Hazahívják Athénból a görög hadügyminisztérium mellett működő angol katonai bizottságot. Londonból jelentik: A lapok jelentései szerint takarékosági okokból közelebbről hazahívják Athénból a görög hadügyminisztérium mellett működő angol katonai bizottságot. Az intézmény fenntartása aránylag sokba kerül s a kormány lemondott arról, hogy továbbra is fenntartsa. A bizottság likvidálásának tervéről értesíteték a görög kormányt.

100 cm. széles
Crep de Chine minden divat színben Lei 89
STEA Cluj, Regele Ferdinand No. 9.
 volt Judovics Lázár üzlet

lékmű al-
 hely szá-
 kilengése-
 kipróbál-
 yeket és
 ndtagokon,
 bejutott,
 zokat bizo-
 zérükről,
 az Arbei-
 ó s hogy
 plagizál-
 s erkölcsi
 anságukat
 gafeledke-
 idő tem-
 t feküdté
 aden für-
 a horog
 érdekében
 endégeket,
 édesgetni,
 zezon jöve
 ngoztatja,
 zt a be-
 téka: a
 nem szá-
 fanizálni
 a kloszt-
 tán egyed
 helyén,
 ann báró
 történt el
 emóciókat
 dag zsidó
 busás tau
 iparvállá-
 isan kár-
 fővádott
 ásu, muta
 t. Tehát
 a. A fene-
 főnemes
 báró urak
 k padját
 ás náci,
 hitler-
 gyvéd sik-
 a a maga
 nyosodott
 en öröm
 z esetben
 z párttag
 a báróról
 származá-
 a zsidók-
 mely rend-
 eszközök
 illusztrál
 Az egyen-
 yik keze
 gvel-zi-
 keze vi-
 kéjeleg
 zsidó ban-
 zidok-
 kkal —
 szívesen
 gény diá-
 ó mun-
 tartanak
 politiká-
 (g. s.)
 zik
 olt
 záz rajz
 ést tett
 kát, aki
 tötét zár
 afférvá-
 ést, ho-
 gy Kun
 ashatók
 zetesen
 szózat-
 görizte?
 llapítja,
 egyálta-
 tele fir-
 atuskát,
 ált, két
 ent. Dr.
 A lélek-
 364 lap
 api élet
 pagená

Szombaton tárgyalja a lipcsei birodalmi főtörvényszék a törvénytelenül elmozdított porosz kormány panaszát

(Elsőoldali cikkünk folytatása.)

Berlin, július 21. Lapzártakor érkezett jelentés szerint a lipcsei birodalmi törvényszék július 23-ra, szombat délelőtt feltizenegyre tüzte ki a törvénytelenül eltávolított porosz kormány tagjainak együttesen beadott panasziratát, amelyben a birodalmi főbiztos kinevezése és a kormány törvénytelen elmozdítása ellen emelt szót.

Egyébként nagyon természetes, hogy Hitlernek fölöttébb tetszik a poroszországi ostromállapot életbeléptetése. A nácivezér a „Völkische Beobachter”-ben henevegő nyilatkozatot tett közzé, amelyben azt hangoztatja, hogy Poroszországban az események logikus irányt vettek és pedig ama irány felé, amerre a német jövőnek fordulnia kell. Kijelentette, hogy a nemzeti szocialisták teljes felkészültséggel vetik be magukat a választásokba, amelyekből győztesen akarnak kikerülni.

A kommunisták a statárium ellenére is tovább harcolnak. Ugyancsak lapzártakor érkezett jelentés szerint a kommunistákat az ostromlaptól kihirdetése sem riasztja vissza a fegyveres forradalmi cselekedetektől. Csütörtökön Berlin belső területét újra nagymennyiségű röpecdülákkala árasztották el, amelyben a munkásokat újabb forradalmi iharcra s az általános sztrájk proklamálására szólították fel.

Egyidejűleg az északi kerületekben kommunista csoportok ismételtén ráálltak karhatalmi osztályokra és a gyülekező nácicsoporthoz. Eppen ezért a nevezett helyekre a karhatalom páncélos autókkal vonult ki és szétszórta a kommunisták tömegeit. Az összetűzésnek egy halottja és több sebesültje van.

A rendcsinálás munkájában a rendőrség új vezetői alatt is megteszi kötelességét, ellentétben azzal a várakozással, hogy zökkenők lesznek a rendőrség szolgálatának ellátásában.

A szociáldemokraták kiáltványa. A szociáldemokrata párt kiáltványai csütörtök reggel jelentek meg Berlin utcáin, amelyekben a párt vezetősége nyugalomra szólítja fel a munkásságot és azt hangoztatja, hogy a munkásságnak minden erejét a július 31-i választásokra kell koncentrálnia. Egyidejűleg Groenstádt tábornok is hirtelményt bocsátott ki, amelyben a jogtalan fegyverviselőkkel és a nyilvános retorziókat helyezőket szemben súlyos retorziókat helyez kilátásba.

E retorziókat azokkal szemben is alkalmazni fogják, akik a hatósága ama kérdésére, hogy tudnak-e elrejtett fegyverekről, félrevezető választ adnak.

Groenstádt tábornok ellenfelül Grezinsky, Weisz és Heimannsberg, az állásbuktól elmozdított berlini rendőrfőnökök ellen feljelentést adott be az ügyészségen, arra való hivatkozással, hogy a letartóztatott és később szabadlábrahelyezett rendőrfőnökök a hatóságokkal szemben ellentállást fejtettek ki. Párizs, július 21. A párizsi lapok nagy-

része nyugtalanítónak tartja a poroszországi eseményeket. A legtöbb lap meg egyezik abban, hogy Németországban Európa jövője forog kockán. A baloldali és a szocialista lapok szerint Németország felett a Hohenzollern-restauráció árnyéka lebeg. Az Echo de Paris figyelmébe ajánlja a francia kormánynak, ügyeljen arra, hogy a semleges rajnai területre német sorkatonaság ne tehesse be a lábát. Nagy amerikai és angol lapok szintén nyugtalanítónak tartják a németországi helyzetet, de egyben annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy talán a választások lezajlása után megnyugvással áll be és a demokratikus erők győzelmével Németországban is felül fog kerekedni a demagógokkal szemben a hagyományos német rendszeret szelleme.

Törvényszéki orvosszakértő vizsgálta meg Duca Anna kolozsvári szülésznő áldozatát

Még mindig válságos Székely Mártonné állapota

Cluj-Kolozsvár, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Megírta tegnapi számában az Uj Kelet, hogy Duca Anna szülésznőt a rendőrség letartóztatta. Duca Anna tiltot műtétet hajtott végre Székely Márton monostoriuti kereskedő feleségén. Székelyné néhány nap óta a Lengyel szanatóriumban súlyos vérmérgezési tünetek között betegesen fekszik. Duca Annát Székely Márton feljelentésére le is tartóztatták. Duca Annát csütörtök délelőtt átkísérték az ügyészséghez, ahol Pastia vizsgálóbíró megkezdte kihallgatását.

Ugyanakkor az ügyészség rendeletére dr. Hossu Stefan törvényszéki orvosszakértő a Lengyel szanatóriumba szállt ki és ott megvizsgálta a betegnek fekvő asszonyt. Megállapításairól szakértői véleményt szerkesztett, amelyet csütörtök délelben átnyújtott Pastia vizsgálóbírónak. A vizsgálóbíró szóbelileg is kihallgatta Hossu Stefan akinek valomása értesülésünk szerint, terhelő volt Duca Annára. Minden valószínűség szerint még ma elrendelik a harmincnapos vizsgálati fogságot Duca Anna ellen.

Max Liebermann melegen ünnepelték nyolcvanötödik születésnapja alkalmából

„Minden igaz művészet független tértől és időtől”

Berlin, július 21. Max Liebermann, a világhírű zsidó festőművész tegnap ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját. Az ünnepség a művész legújabb alkotásainak kiállításán zajlott le. Liebermann ezuttal is nem magáról, hanem a művészetéről tartott előadást. Minden igazi művészet független tértől és időtől és igazán nincs szükség művészettörténeti tudásra, hogy az ember megállapítsa, mi jó és mi rossz — mondotta többek között. A német újságok hosszú, kimerítő cikkekben méltatják Max Liebermann. A művész zsidó iparoscsaládból származik. Nagyapja Észak-Németország legnagyobb textilgyárai egyikének volt a tulajdonosa. Első képe, amivel a nyilvánosság elé

lépett, nagy zajlást idézett elő művészi és kritikai körökben. A gyermek Jézust ábrázolta, amikor a templomban az irástudókkal vitatkozik. A népből való kis gyermeknek festette, üdének és okosnak. Semmi pátosz, semmi vallási kenetesség, semmi hitbéli pátosz a képen. Ebben vallási sérelmet láttak némelyek, mások pedig az új, merész művészi felfogást kifogásolták. Végül lecsendesültek a kedélyek és amikor Liebermann újabb és újabb alkotásokkal jött, egészen egyéni és a természethez csodálatosan közelálló festményekkel, a művész egyre nagyobb hírnévre tett szert a külföldön is, ahol főleg az öreg Izraels, Hollandia legnagyobb festője emelte fel Liebermann mű-

Table with 2 columns: Name and Price. Includes items like 'Max Nordau: ár. Kohn', 'Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszmécsanakok tükrében', 'Sokan Alejchem: Leggett menesek', 'Paneth Herman: Utazásom a Szatmarban', 'Marton Ernő: Zsidó nemzet Erdélyben'.

vészte érdekében a szavát. A német művészvilág nagybecsülése évekkel ezelőtt azzal jutott kifejezésre, hogy Max Liebermann a berlini Művészeti Akadémia elnökévé választották. A 85 éves festő most is töretlen erővel dolgozik és minden újabb képe a képzőművészet szentációjára.

SPORT

A Marosvásárhelyi SE nemzeti uszóversenye

Tg.-Mures—Marosvásárhely, július 21. A Marosvásárhelyi SE folyó év július 23 és 24-én a marosvásárhelyi strandfürdőben rendezte meg nemzetközi uszóversenyét, melyen a következő számokat írták ki:

- Szombaton: 1. 100 m. női hát, 2. 50 m. fiu gyermek sprint, 3. 200 m. senior sprint, 4. 100 m. ifjúsági sprint, 5. 100 m. ifjúsági hát, 6. 1500 m. senior sprint, 7. 3x100 m. női vegyes staféta, 8. 50 m. leánygyermek mell, 9. 4x50 m. fiugyermek staféta sprint, 10. 3x100 m. ifj. vegyes staféta, 11. 200 m. (női melluszás), 12. 4x100 m. senior sprint staféta, 13. Müugrás, 14. Vízipóló.

- Vasárnap: 1. 400 m. senior sprint, 2. 50 m. ifj. sprint, 3. 50 m. női sprint, 4. 50 m. fiugyermek hát, 5. 200 m. senior mell, 6. 400 m. ifj. sprint, 7. 100 m. senior hát, 8. 3x 50m. gyerm. vegyes staféta, 9. 100 m. női melluszás, 10. 800 m. sen. sprint, 11. 100 m. női sprint, 12. 100 m. ifjúsági mell, 13. 100 m. senior sprint, 14. 50 m. fiu gyermek mell, 15. 4x50 m. ifjúsági sprintstaféta, 16. 3x100 m. sen. vegyes staféta, 17. 50 m. leánygyerm. sprint, 18. 4x50 m. női sprintstaféta, 19. Müugrás, 20. Vízipóló.

Benevezések a verseny napjának déli 12 óráig Vadady P. Károly ur címére küldendők. Benevezési díj szenior számokban csak husz, junior számokban csak 10 lej. Szenior staféta 50, junior és gyermek staféta 30 lej. A gyermekek számokban a korhatár az 1918-as, junior számokban az 1914-es.

NYILTTER *)

Több erdélyi ortodox izraelita hitközség figyeimébe

Több oldalról hozzám intézett kérdéseikre válaszképpen tudomásukra hozom hogy a Központi Iroda pótgabella bevezetésére vonatkozólag az ötvenes bizottság által kiadott rendelet tárgyában a szatmári hitközség egyöntetűen azt a határozatot hozta, hogy ideiglenesen és feltételeken július 25-től kezdődőleg bevezeti a pótgabellát a következő feltételekkel:

- 1. A pótgabellából a hitközség levon 40 százalék kezelési illetéket, 2. a Központi iroda hatvan napon belül köteles visszavonatni a pótgabella bevezetésével kapcsolatos ama szankciót, hogy annál a hitközségnél, amely a pótgabellát nem vezetné be, letiltják a metszők működését, mert egy ilyen letiltás ellenkezik a hitközségi autonómia alapelveivel. A pótgabella bevezetése 60 napra szól. Ha a Központi iroda a szankciót nem vonná vissza, úgy a hitközség a pótgabella további szedését beszüntetni lesz kénytelen. Dr. Stern Mór

(E rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Ervényes 1932 július 1-től Soc. Mera & Comp. Autobuszok menetrendje

Zălau—Simleu-Silvaniei—Carei—Văsea lui Mihai—Satu-Mare:

Table with 2 main sections: INDUL and ERKEZIK. Columns represent departure times (I, II, III, IV, V, VI) and arrival times (I, II, III, IV, V, VI) for the route Zălau, Vársolt, Simleu-Silvaniei, Tășnad, Carei, Văsea lui Mihai, Satu-Mare.

Zilahon vonatatlakozás Zsidó—Nagybánya felé 8.40 órákor Autobusz Szilágy-Cseh felé 13.30 órákor

Cluj—Huedin—Ciucea—Simleu-Silvaniei:

Table with 2 main sections: INDUL and ERKEZIK. Columns represent departure times (I, II, III) and arrival times (I, II, III) for the route Cluj, Huedin, Ciucea, Crasna, Vársolt, Simleu-Silvaniei, Zălau.

Soc. Mera & Comp.

Vertical text on the right edge of the page, including fragments of other articles and advertisements.

„Maniu született köztársasági elnök, Mihalacheból sohasem lesz politikus“

Jorga meghatóan őszinte vallomása arról, hogyan távolították el két hónappal ezelőtt a hatalomról

„A király megcsókol és könnyezve kért bocsánatot tőlem“

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Jorga professzor röpiratot adott ki tündöklésének és bukásának történetéről. Egyszerű ő tudná megmondani, hogy mennyiben volt opportunus az ország közvéleménye elé állni ezekkel az intím vallomásokkal. A röpiratban Jorga mindenestre bizonyította, hogy amilyen rossz államférfi volt, ép oly jól kezelte a tollat. A megmondatlanságig őszintén van megírva ez a broszura, amely kétségtelenül a kortársi történetnek egy érdekes fejezete marad.

Három terv esik

„Miklós herceg szomorú ügyének ismételt felbukkanása, — kezdi a broszura — amelyet egyszer már eltussoltam, olyan helyzetbe hozza az uralkodót amely nem teszi lehetővé a kívánt politikai változást. Április 10-én megbízható helyről megtudom, hogy elesett mind a három terv: a Duca-kormány, Maniu-kormány és a „kaland“. A kormány átalakítását fogják kérni tőlem, azaz a felesleges alminiszterek eltávolítását. Ezzel szemben *maradnak mint „hasznosak“, Argetoianu barátai.* Meg fogok hajolni ezen kívánság előtt, mint megannyi más előtt is. Közben az ellenzéki vezérek audienciái és ebédre való meghívásai egyre folynak.

Ebben az új helyzetben Argetoianu pénzügyminiszter optimistább mint valaha. Április 17-én azt mondja nekem, hogy „jó hírei vannak Párizsból. Rüst vezetésével bizottság jön az országba, amely a fizetési haladékok lehetőségét tanulmányozza. Francia körökben a hangulat kedvező.“ Az események azonban mennek a maguk útján, *nincs az a jóakaró, amely megállíthatná őket.* Illetőleg megállíthatná az uralkodó teljes bizalma, melyet azonban én személyesen már régen nélkülözök. Rüst lecsúszott kritikája után következik Tardieu nyilatkozata, amelyet párizsi követünk nemcsak a kormánynak, hanem az ellenzéknek is tovább vitt. *„Helyre kell állítanunk különböző „kalandok“ (érts: a konverzói) által „kompromittált“ jóhírnevünket. Argetoianu optimizmusa alaptalan volt tehát.*

Jorga sejtí a véget

Mikor május 21-én a pionir-ezred ünnepélyén megkérdem a királyt, hová megy, hol tölti a nyarat, mikor megy vakációra, azt válaszolja: „ez a politikai helyzet függ.“ Ezt a vallomást nem volt nehéz igazi értelmében kibontani. Naplómba beírom ezen a napon: *„milyen boldog volnék, milyen nyugodt!“*

Május 23-án, a Duna-bizottság munkálatainak felszentelése alkalmával elmondom az uralkodónak, hogy a tisztektől kapott információim szerint a hadsereg hónapok óta nem kap fizetést és a tisztek egyik-másikának több mint százezer lej tartozása van. Kijelentem, hogy ez így nem mehet tovább. Ugyanakkor kifejtem programomat is: a hadsereg azonnali kifizetése, a tisztviselői fizetések felére való leszállítása, a felesleges tisztviselők eltávolítása. A király aprobálja. És hozzájárul, hogy a pénzügyminisztériumnál, amely eddig teljesen autonóm volt, (Madgearu és Popovici jártak elől ebben jópéldával) ezentúl az én utasításaim szerint fognak dolgozni.

Argetoianu tagad

Május 26-án én és Argetoianu együtt tes audienciára megyünk a királyhoz.

A király határozott hangon kijelenti, hogy nem tűri tovább különösképpen a hadsereg nemfizetését. Argetoianu ezt ismét tagadja. A király felhívja telefonon a hadügyminisztert, majd kijelenti, hogy úgy látszik, a pénzügyminisztérium rendelkezéseit nem respektálják a pénzügyigazgatók, akik hagyják magukat megvesztegetni. A király elfogadja megbeszélési alapul fentebbi programomat. Kijelentem, hogy miután népszerűségem nagyrészt feláldoztam, hajlandó vagyok a többit is a lábaim elé vetni.

Azt válaszolja, hogy ily súlyos kérdésekben nem hárman határozzunk. Nehány napon belül királyi minisztertanács lesz összehívva. Mielőtt elmennék, kijelentem, hogyha népszövetséget kölcsonról volna szó, azt egy más kormánynak kell majd megkötni. A palotában a hadügyminiszter arról beszél nekem, hogy feltétlenül szüksége van tizennégy milliárdra. Nehány óra múlva ismét felhangzik Argetoianu bizakodó hangja. A hadügyminisztériumnál elismerték, hogy csak hatvan millió van kifizetetlenül. Amza tábornok — hadügyminiszter kijelenti, hogy a tisztek elégedetlenségének személyi és politikai okai vannak.

A döntő minisztertanács

Május 31-én. A döntő minisztertanács. Az uralkodó nyitja meg. Beszédet olvas fel, amelyben kijelenti, hogy meg kell találnia a tisztviselőkkel szembeni kötelezettségek teljesítésének módját. Kijelentem, hogy eddig nem állt módomban a reális pénzügyi helyzetet ismerni és semmiesetre sem vállalom tovább az ügyeket, ha ez a rendszer meg nem változik. Összefoglalom programomat és ígérem, hogy a közoktatásügyi tárcánál másfélmilliárdot fogok megta- karítani. Argetoianu kijelenti, hogy vannak még bevételi források, így például aranypenz verése, de ehhez a hitellezők hozzájárulása szükséges. E képen ki lehetne fizetni a négy milliárdos tartozást. A király azonban a hátralékok azonnali kifizetését kívánja. Nyolc napon belül konkrét javaslatot kell előterjeszteni.

Vége a minisztertanácsnak. A király int, hogy menjek be hozzá. Bocsánatot kér, hogy oly erős szavakat használt. A határozatlanság, sajnálkozás, és az óhaj, hogy valamit mondjon, az arcára vannak írva. Megkérdem, hogy a jövőre vonatkozólag bírom-e bizalmát? Nem kapok azonnal választ. Erre hozzáté- szem, hogy inkább azonnal lemondok, ha az uralkodónak van valamilyen megoldása, semmint hogy kihúzzak még egy hetet ebben a lehetetlen helyzetben. A király tévovázik. Felemlitem Titulescu nevét. *Bevallja, hogy réá gondolt.* Egy új kormány, amelynek népszerűsége még érintetlen, jobban megpróbálhatná. Titulescut támogatni fogja a nemzeti parasztpárt is.

Egy drámai párbeszéd

— Gondolja felséged, hogy lehetségesek volnának új választások?
— Majd meglátjuk. Most semmieset- re sem. Talán az ősszel.
— Vajjon úgy látta volna felséged, hogy nekem volnának különös ambíció- im. Látta-e felséged, hogy mennyire tiszteltem én azt a bizalmat, amelyet felséged a pénzügyminisztérium vezeté- sébe helyezett?

3 nagy előnye van a PEBECO FOGPASZTANAK

1. Megőrvi a fogak ragyogó fehérségét és egészségét.
2. Semlegesíti a káros szájavat.
3. Üdítőleg hat és megszünteti a kellemetlen szájízot. Emellett teljesen ártalmatlan.

— A pénzügyminisztérium a vára- kozáson alul volt — válaszolja a király. *Könnyes szemekkel megcsókol és bocsá- natot kér, hogy beavatott engem egy ilyen próbálkozásba. Felhívom figyel- mét a kispártok nagy ambíciójára majd a király asztalán megirom lemondó leveletem.*

Junius 2-án éjjel a megoldhatatlan válságok embere (Titulescu) megérke- zik Genfből. Már az első pillanatban feltűnik az ő próbálkozása mögött, a melynek végzettszerűen meg kellett hiu- sulnia, Duca természetes megbízása helyett tranzakciós kormány eszméje, amelynek elnöke a „része nem hajló“ Vajda ur volna, az, aki a leginkább fuj- ta Kolozsvárról a gyűlölet lángját ellen- tünk és a regát ellen.

Az új kormány megalakul

Junius 4. A király megkérdi, hogy mi az én magatartásom. — Mivel szem- ben? — Egy nemzeti parasztpárti for- mációval szemben. — Titulescuval? — Nem tudom még. — Ellene leszek. A király megjegyzi, hogy valamikor szive sebben láttam, mint egy liberális kor- mányt. Azt válaszolom, hogy azóta a helyzet megváltozott. Szó volt a par- lament feloszlásáról is. — Nálunk az a szokás, hogy a kormányt együtt elme- gy a parlament is — mondja a ki-

rály. Azt válaszolom, hogy én a nem- zeti parasztpárti parlamentet csak fel- söbb utasításra oszlattam fel.

— Ideiglenes kormányt akartam, a míg a koalíciót létre lehet hozni, — mondotta a király.

— Miért nem fordul felséged, a libe- rálisokhoz? Ott legalább van egy em- ber: Dinu Bratianu. Igaz, hogy ez fel- séged dinasztiajának kicserélése volna a Bratianu dinasztiaival.

Felemlitettem ezután a királynak, hogy amíg miniszterelnök voltam, a belügyminisztérium, a pénzügyminiszte- rium, a sziguranca, rendőrség, a pári- zsi követség zárva voltak előttem. Ez volt a hiba, ami helyrehozható lett volna. Most azonban felséged téves uton indul el. Mert azok az emberek, akikre felséged gondol, nem adhatnak semmit. Kije van felségednek a nemzeti parasz- tpartnál? Maniu született köztársasági elnök, Mihalache pedig egyszerű ember aktt a sors felemelt. Nem lesz belőle politikus. Valamennyien „minderwer- tige leuter.“ A következő szavakkal fe- jezi be Jorga vallomását:

— Ismétlem azt, amit 1930. junius 8-án mondtam, hogy II. Károly re- ményteltjes uralkodását megkezdette: „adja isten, hogy jó legyen. Az én ré- szemről megtettem mindent, amit meg- tehettem.“

Es amennyit megtehettem.

Magyarország és Jugoszlávia is csatlakoztak az angol-francia bizalmas egyezményhez

Budapest, július 21. Valkó külügy- miniszter bejelentette a nála megje- lent De Vienne budapesti francia kö- vetnek, hogy Magyarország csatlakozik az angol-francia bizalmas egyezmény- hez. Nemcsak francia részről intéztek ezirányban felkérést Magyarországhoz,

hanem sir John Simon is Genfben Ap- ponyi közvetítésének kérésével is.

Egyidejűleg a francia kormány fel- szólította Jugoszláviát is, hogy csatlakozzon az angol-francia konzultatív egyezményhez. Jugoszlávia közölte csat- lakozási szándékát.

Mussolini kijelentette, hogy a kormányában beállott személyi változások nem jelentik az olasz politika irányelveinek megváltozását

Párizs, július 21. Az *Excelsior* munkatársa beszélgetést folytatott Mussolini- val, aki megcáfolta azt a hírt, hogy a kormányban beállott személyi változások az olasz politika általános irányelveinek változását is jelentenék. A miniszterelnök kijelentette, hogy távozó minisztereivel nagyon meg volt eléged- ve, de a fasizmus elve az, hogy időnkint a vezetőket ki kell cserélni. Közle- lebből a volt miniszterek új munkakört fognak kapni.

Megkezdődött az ottawai konferencia

London, július 21. Az ottawai konfe- rencia ma megkezdődött. Résztvesz a világbirodalmi gazdasági értekezleten Irország is. Fődelegátusa O'Kelly, meg- jegyzés nélkül hallgatta végig a kon- ferencia megnyitóján elhangzott, György király iránti hűségnyilatkozat- ot, noha Irország, mint ismeretes, meg- tagadja a hűségnyilatkozatot. Ezuttal az irek nem akarnak udvariatlanok len- ni a vendéglátó Kanadával szemben s ezért nem juttatják kifejezésre állás- pontjukat.

A Daily Express távirata szerint az angol és kanadai vas- és acélpár dele- gátusai máris megegyeztek abban, hogy módot keresnek arra, hogy a ka- nadai piacot az angol fémipar előtt ma- nél szélesebb körben megnyissák. Ez a piac eddig az Egyesült Államok vas- és acélpárának ugyszólván monopóliu- mánt képezte.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Lesújtó jelentés a buzafrontról!

Szomorú kilátások és reménytelen számadatok jegyében indul az idei buzakampány

A Bánát statisztikája eljlesztő képét adja az ország agrárhelyzetének. A tavalyi 194 lei helyett az idén 57 lei bevételre számíthat a mezőgazdasági társadalom fejenként az exportbuza után. A prémium olyan nagyszerű üzletnek bizonyult, hogy felemésztette az exportörök hasznát

Timisoara-Temesvár, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Közel két hónapon keresztül tomboló politikai vihar hullámai elesendültek: a választásokon is tul vagyunk ugyan, de a gazdasági élet egére esztendőket óta feltornyosuló sötét vészfelhők még mindig nem oszladoznak. Július 17-ével semmi sem változott — politikai „eredményeken” kívül gazdasági téren semilyen fellendülést nem könyvelhetünk el. Ott vagyunk, ahol voltunk! Azaz: ha egyáltalán lehetséges: ökonómiánk fokmérőjének higánya az utóbbi pár hét alatt még mélyebbre sülyedt s ebben a mostani szituációban az égiek jóvoltából ránkuduló különböző sorscsapások is hozzájárultak ahhoz, hogy utolsó reményfeszélyeinket is feladjuk.

Kétségtelen, hogy az országban most legalább a legtökéletesebb egyenlőség, testvériség és szabadság uralkodik — a szegénységben és a nélkülözések elviselésében!

Várakozáson aluli az idei termés

Júliusban vagyunk s már csak pár nap választ el bennünket az ország termés-eredmény mérlegének véleges lezárásától. A mérleg nyereség-vesztés számlájának jobbra vagy balra való billenése, kétségtelenül, súlyos kihatással lesz az ország egész gazdasági életére. Agrártermésünk adja minden évben a további emberfeletti küzdelmekhez az életető házist, egyszóval: itt fog eldőlni az ország prosperálása is. Már pedig az idei agrártermés körül nem igen meríthetünk biztató ígéreket! Az ország legtöbb helyein egyáltalán nincs termés s ott, ahol mégis van, olyan gyenge, hogy a legpesz-szimisztikusabb várakozásokon is alulmaradt.

Számadatok a tavalyi termésről

A tavalyi rekordtermésünk volt s a mult évre vonatkozó számadatokból a következőket tudjuk meg. Eszerint ősi buza termésünk 595—600 ezer vagonra rugott. Ebből az ország 13 millió termelője saját szükségletére és vetőmagnak visszatartott fejenként 300 kg.-ot, tehát összesen: 390 ezer vagon, az ország többi lakosai fejenként 1.5 q mellett viszont hozzávetőlegesen 75 ezer vagon buzát fogyasztottak el. Az ilyenformán kimutatott belföldi szükséglet és össztermés között mutatkozó pluszkülönbséget, vagyis:

100—110 ezer vagon szállítottunk külföldre.

s még így is körülbelül 10—15 ezer vagonnak felel meg az a buzamennyiség, mely tavalyról az országban visszamaradt.

A tavalyi 45 ezer vagonnal szemben az idén 16 ezer a Bánát buzatermése

Az idei termés-eredmény illusztrálására szolgáljon a bánáti példa. Pontos statisztikai eredmények mutatják ki, hogy a Bánátban rendszerint 400 ezer holdon termelnek buzát. Mások s így tavaly is holdanként 10.5 q-át hoztak ki. Eszerint normális viszonyok között a Bánát össz-évi termése 45 ezer vagonra rug. Ebből a bánáti szükséglet évi 12 ezer vagon, míg 33 ezer vagon eladásra kerül. A 33 ezer vagonból rendszerint 10 ezret az itteni malmok dolgoznak fel: részben lisztexport céljára, részben a mutatkozó belföldi, főleg erdélyi szükséglet ellátására. Ilyenformán rendes viszonyok között 23 ezer vagon kerül a Bánátból külföldi exportra. Ezzel szemben az idén a fent kimutatott 400 ezer holdból 80 ezret teljesen fönkretették a tavaszi árvizek s

a hosszú tél és a nyáron fellépő pusztító rozsdá a holdankénti átlaghozadékokat leaszította 10.5 q-ról 5-re, de van olyan hely is, ahol a holdankénti átlagtermés még a 3 mázsát sem éri el.

De vegyük a legjobb esetet, az átlagos 5 mázsát, akkor a Bánát össztermése az ideai 320 ezer hold mellett kerek 16 ezer vagonra rug. Már most a fentiek szerint a Bánát egyedül 12 ezer vagon fogyaszt fel,

maradt tehát a tavalyi 33 ezer vagon termésfelesleggel szemben 4 ezer vagon.

Ez a kalkuláció közel 200 százalékos terméscsökkenést mutat ki az összhozadéknál s a bánáti termésfeleslegnél 800 százalékkal kevesebb az eladás, illetőleg az export.

A tavalyi 110 ezer, az idén alig 25 ezer vagon feleslegünk lesz

Ha már most a bánáti termés-eredményt általánosítjuk az egész országra, akkor abban az arányban, ahogyan a bánáti tavalyi gabonafelesleg 33 ezer vagonról 4 ezerre csökkent az ország termésfeleslege is a tavalyi 110—120-ról 14—15 ezer vagonra zsugorodik össze. Vannak egyes vidékek, ahol aránylag jobb termést könyvelhetünk el, mint az ország zsirosbődnében: a Bánátban. Így is, ha figyelembe vesszük ezeket a helyzetfeljavító különbségeket — hangsúlyozzuk —, hogy

a legjobb esetben is 20—25 ezer vagonra kerekíthetjük ki ideai termésfeleslegünket.

Mindazek a számok, kétségtelenül, egy katasztrofális jövedőt rajzolnak fel a láthatárra. De ám itt még figyelembe kell venni azt is, hogy az ideai buzánk minőségileg is messzi mögötte maradt tavalyi buzáknak. Így például fajsúlyilag a tavalyi az egész kontinensen a legjobb minőségű buzája a Bánátban, illetőleg Romániában volt, amennyiben átlag 78—80-as termésünk volt. Az idén itt is katasztrofálisan visszaestünk: az átlagfajsúly alig 70—75, de vannak épp a Bánátban olyan helyek is, ahol ez a szám alig 60—65 között mozog.

A rossz termés miatt 1780 millió az ideai veszteség

Mindebből mi a tanulság? Kimutattuk, hogy a tavaly több mint 110 ezer vagon buzát adtuk el a külföldnek. Ezért az árumennyiségért a tavalyi 200—230 lejes árak mellett a földművestársadalom egye dül a külföldtől 2 milliárd 530 milliót inkasszált. Ez az összeg, természetesen, külföldi valutába került az országba és így az államkincstár valutaállományát is felszaporította. Az idén tehát, hogyha a legjobb esetet vesszük s a külföldre 25 ezer vagon szállítunk, 750 millió lejnek megfelelő külföldi valutána számíthatunk. De itt ám megjegyezzük, hogy a tavalyi 230-as ár helyett 300 lejt vettünk méter-mázsánként alapul.

De emellett az optimista számadás mellett is 1 milliárd 780 millió lej az ideai veszteség buzában.

Vagyis reálisan kalkulálva, a tavaly befolyt külföldi pénzből a 13 millió lejes számú földművestársadalomra fejenként 194.61 lej jutott az ideai 57.65 lej átlaggal szemben.

A prémiumok „felemésztették” az exportörök hasznát

A kimutatott 25 ezer vagon buza exportlehetősége is nagyon bizonytalan. Még mindig nincs likvidálva a tavalyi prémiumos rendszer. Ma is hozzávetőlegesen még több mint 300 millió lej tartozik az államkincstár az exportöröknek. Már pedig a prémiumok pontos fizetése reményében ugy a belföldi, mint a külföldi exportcégek nagyobb kölcsönöket vettek fel, hogy az export zavartalan menetét biztosíthassák. Azzal a ténnyel aztán, hogy a prémium fizetése körül már a tavaly decemberben súlyos nehézségek merültek fel, az exportörök is válságos

helyzetbe jutottak. A felvett pénzekért kamatokat kellett fizessenek s ez a szállításnál mutatkozó haszon 90 percentjét már eddig is felette. De a további 10 százaléka sorsa is felette kétséges. Az államkincstárnál levő 300 millió lej prémiumos külvőség teljesen fel fogja emészteni az exportörök utolsó 10 százalékát is.

Tavaly négyszer annyi export buzánk volt, mint az idén

Természetesen a legkatasztrofálisabb a termelők helyzete. A mostoha természeti viszonyok között olyan helyzetbe kerültek, hogy ma még jóslásokba sem lehet bocsátkozni, hogy mindez milyen következményeket fog maga után vonni. A tavalyi minimális 230 lejes buzáarak volta. képpen 900 lejes árátlagnak feleltek meg — a mai termést alapul véve. Hisz négyszer annyi exportbuzánk volt a tavaly, mint az idén. Abban buzafeleslegünk ki-szállítása, az exportörök ezer bajain kívül, még sok más akadályba is ütközik. Az importállamok görditenek itt nehézségeket: lezárják kapuikat a külföldi gabonák előtt. Csehszlovákia, Ausztria és Németország — s ezek jönnek főleg számításba a román export szempontjából is — már ki is adták a jelszót, hogy ez év végéig semilyen idegen buzát nem engednek be. Elsősorban saját készleteiknek akarnak piacot biztosítani. Hogy mi lesz ezután, az még a jövő zenéje — kérdés felvehetjük-e a versenyt az óceántúli agrárállamokkal?

Ilyen sötét perspektívák mellett indult az ideai új buzakampány. Ki segíthet a helyzetben — a kormány-e, a tőkés-e, avagy isteni csoda? Mindenki tanácsatlan! Az új kormányon a sor, hogy egészséges elgondolásaival, emberséges politikájával átmentse az országot ebből a fenyegető katasztrofából egy tisztább atmoszférába.

Fried Miksa

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Zsidó filmszenzáció Kolozsváron

Megírta az Uj Kelet, hogy rövidesen Erdélybe érkeznek a zsidó filmirodalom nagy szenzációja: „Herzl Tivadar élete”. A kitünő film, amely pazar képekben és drámai erejű színjátékban tárja fel a nagy zsidó vezér életének nagy regényét, július 25-én és 26-án, hétfőn és kedden kerül bemutatásra a kolozsvári Magyar Színházban.

Szinkór-Mozgó műsora

Péntek délután fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:
Szombat délután fél 4, fél 6, fél 8, s este fél 10 órakor:
Vasárnap d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Monumentális film attrakció: „A rab szolga királynő, hangos keleti történet 12 felvonásban, a főszerepekben: Korda Mária és Beregi Oszkár. Hangos kisérő műsor. Hely-árak: 10, 20 és 30 lej.

Az Opera-Mozgó műsora

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap:
Kipróbálom az uramat, 2 órai pazar szórakozás. Főszereplők: Liane Haid, Fritz Schultz, Szóke Szakáll és Hu-

Akar-e Ön művészi blondet rámat,

gobelinnek, festménynek, stb., továbbá függönytartót olcsón beszerezni?

Okvetlenül keresse fel „ROMEOT”

Ugyanott olcsón művészi festmények kaphatók. Cluj, Bolyai u. 2. Bresan kalapos mellett.

szár Pufi. Előadások kezdete: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Hely-árak: 10 és 20 lej. Nincs külön repülő és segélybélyeg.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 22.

Bukarest, 20: Zenekari hangv.
Budapest, 9.15: Hangv. 12.05: Ének-zongora. 6.45: Dani bá. 7.20: Magyar dalok. 8.20: Táncczene. 9.30: Dohnányi hangv. 22.15: Időjárás, utána cigányzene
Bécs, 20.10: Szimf. hangv.
Berlin, 20.20: Könyvű zene.
Varsó, 20: Szimfónikus hangv.
Poznan, 22.30: Táncczene.
Milánó, 20.45: Szimfónikus hangv.
Róma, 20.45: Szórakoztató zene.
Prága, 21.35: Zenélő fűrészhangv.
Brünn, 20.05: Könyvű zene.
Osló, 20: Vendéglői zene
Stockholm, 22: Szavalat.
Svájci Romand Adó. 20: Massenat: Welter.
Párizs, 20.45: Rádiózenekar.

Szombat, július 23.

Bukarest, 19: Könyvű és román zene. 19.45: Tenordalok.
Budapest, 9.15: Szalónzenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 1: Pontos időjelzés, időjárás 2.45: Hírek. 4: Gyermekek játszóóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Szalónzenekari hangv. 6: Rádióamatörposta. 6.30: Zenekari hangv. 8: Vigjáték. Utána pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene.
Bécs, 20: Nők, ti diszittitek a világot címen hangverseny. Kurina Berta, Reining szopránénekes, Arnold, Aramescu tenorista és a bécsi szimfónikus zenekar közreműködésével.
Berlin, 21.30: Tarkaest.
Lipce, 22.05: Zenekari hangv.
Varsó, 22.05: Chopin művei. 22.50: Táncczene.
Poznan, 20.50: Táncczene.
Milánó, 20.45: Tarka óra.
Róma, 20.45: Operett.
Prága, 20.05: Jazz négyes.
Brünn, 22.20: Tarkaest.
Osló, 23: Dalok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Keresek a háztartás minden ágában jártas, dolgos, gyermekszerező zsidó lányt. Cim Bürger börkereskedő Salonta.

Gépi aszurt és preciz gomblyukkötést és pliszét, gaufreitt olcsón vállal. Nagyvárad, Piata Mihai Viteazul 5.

Likör szakmában keresek jól bevezetett helyi ügynököt, írásbeli ajánlatot kat „Likörgyár” jellegre” kiadóba.

Eladó 5 és fél lóerős ujonnan áttekercselt villanymotor, fűrészasztal, 5 drb fűrészlappal és egy Wertheim-kassza. Cim: General Poetas (Dézma ucca) 4.

Pótvizsgára előkészít harmadéves jog hallgató jutányos áron, esetleg lakás el lenében is. Cim a kiadóban.

Fogtechnikus. Technikai és operatív vizsgával rendelkező fogtechnikus keres tetik kitünően bevezetett fogászati rendelő vezetésére. Cim a kiadóban.

Üvegfalat ajtóval kerestünk megvételre. „Sürgös” jellegre a kiadóba.

Makulatura engros áron kapható. Erdéklődni lehet: Fundatia, Piata Gării Nr. 8.

— Kop Belgrádban egy nappal ez fakir, ak só nélkül két óra alatt mar

— Szin jelentik: házigazgatóriumok nek az a bokát a nak és hogy azu céljaira, adásra k szó műve

— Uj a „Repül nyári me adott arr gyorsaság első rek nalon áll Cheshire 177 héré tek meg. kedő „Re és Edinb mérfindes meg, ezt felóra al skót” sz felóra al ságot. At volt. A zött közl és Euston ságot 142

— Nagból jelent óras felh Számos h ontja a r mezőgazd

— Egy kere. Néh ri rendő tett által foglalkozó tolvajok meg, mer ezer lejjé vári cigár előtt Ispa ségi foga van már, a banda szomszédó rerdés na pas az ú lált, aki rendőrszer gány, aki aztán nag meg, hogy a letrtózt müeket é mára vás ban nem re Ispa re zsiro ezer lejt. nek.

— Társ Hermes Regele Fe sz. a nag újból társ tus 14-től Indulás a 41 perco Budapest rendező i kiránduló helyett k Az utazás nik II, os levéllel tö következő bizonyítvá mélyazono nak (18-tól zoló irat) nőknak k beleegyezé dij vizum tól Budap lej. Jelen tus 10. Az rig 30 szá szerzünk. Hermes m gele Ferd

HIREK

Az amerikai ujságkirály szervezett banditák paktumának nevezte a lausannei egyezményt

Ugyanakkor egy híres angol közgazdász kijelentette, hogy törölni kell a háborús adósságokat

Newyork, július 21. Hearst, a híres amerikai ujságkirály rádióbeszédet mondott, amelyet az összes amerikai nagydíjak közvetítettek. Hearst Európa ádáz ellenségének mutatkozott, amennyiben éles és kíméletlen hangú támadást intézett az európai adósságlak ellen.

Az európai államok — mondotta többek között Hearst — éveken keresztül vadállatok módjára hadakoztak és amikor minden erejük kimerült, Amerikához fordultak segítségért. Mi friss arannyal és fiatal friss vérével sietünk segítségükre és a magunk és szövetségeseink számára sikerült megnyerni a háborút. A győzelem sok milliárdunkba került, de sokkal nagyobb összegeket adtunk kölcsön szövetségeseinknek, akik becsületbeli kötelességüké tették, hogy a háboru után adósságukat meg fogják fizetni. De mi történt? Az európai államok most Lausanneban összeültek és megalkották az úgynevezett gentlemann agreementet, amelynek az az egyedüli célja, hogy az Egyesült Államokat a háborús adósságok elengedésére kényszerítse.

Joggal kérdezheti az ember, le-

het-e gentlemenneknek nevezni azokat, akik nem fizetik ki becsületbeli adósságukat? Ezt a megállapodást inkább nevezhetnénk szervezett banditák paktumának, mint gentleman agreement-nek.

Ezeket mondotta Hearst Amerikában. Vele majdnem egyidőben az angol rádió mikrofonja előtt Sir Walter Layton híres angol közgazdász mondott rádióbeszédet, amelyben az amerikai közvéleményhez fordult és hangsúlyozta, hogy a lausannei megállapodásokat többé meg nem történné tenni nem lehet még akkor sem, ha az egyelőre csak papíron van is. Világosan látja mindenki, hogy a világgazdaság és a világpolitika mechanizmusát a politikai fizetéseknek nevezhetjük nemcsak a reparációt, hanem a háborús adósságokat is, amelyeket a nemzetközi pénzügyi szótárból egyszersmindenkorra törölni kell. A jóvátételi és az adósság rendezésével a végleges stabilitás még nem áll helyre, ehhez az összes államok közös erőfeszítésére van szükség a valuta és a vámpolitika terén.

Az osztrák nemzeti tanács elé terjesztették a kölcsönszerződés ratifikációját. Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti tanács elé kormányrésztől ma be terjesztették az osztrák kölcsönszerződés ratifikációs javaslatát. A kölcsön feletti vitát rövid ülés után július 28-ra halasztották. Ugy látszik, Dollfuss kancellár a ratifikációt nem látja még biztosítottnak s kitért a leszavaztatás elől.

Kicsérlik a párizsi angol nagykövetet. Berlinből jelentik: Az Excelsior szerint lord Tyrell párizsi angol nagykövetet távozni helyéről s utódja lord Londonderry légügyi miniszter lesz.

Botrányok Kreuger körül. Stockholmból jelentik: A svéd kormány hivatalos lapja, a Svenska Morgenbladen hírt ad arról, hogy a svéd rendőrség ki terjeszti a Kreuger-koncern visszaélései vel kapcsolatban a nyomozást azokra a mamutfizetésekre, amelyeket Ivar Kreuger egyes hivatalnokainak adott, miután a rendőrség feltevése szerint ezek a hivatalnokok segítettek Kreugernek a visszaélések palástolásában és a hamisi fások elkövetésében. A Kreuger-üggyel kapcsolatban egyébként a kormánypárti lap felveti azt a kérdést, hogy a svéd kormány nem indít-e kártérítési pert Eliel Löfgren ügyvéd, volt külügyminiszter ellen, aki a Kreuger-koncern adósságainak felülvizsgálása során kétszáz ezer koronát utalt ki egy ismeretlen intézménynek, amelyet Kreuger megkárosított. Eliel Löfgren egyébként Ivar Kreuger hagyatékának kezelője, ami a hagyaték mai állása mellett nem könnyű hivatal.

Uj belső kölcsön felvételét szavazta meg a japán minisztertanács. Londonból jelentik: A japán minisztertanács új belső kölcsön felvételét szavazta meg a mandzsuriai hadműveletek céljaira. Japán bombavető repülőgépek ma is bombázták Charbin és Mukden közelében kínai bandák gyülekező helyeit. A jelentések szerint a bombázás számos emberéletet követelt áldozatul.

A leszerelési világerkezlet főbizottságának ülésén Benes ismertette leszerelési egyezménytervezetét. Genéből jelentik: A leszerelési világerkezlet főbizottságának ülésén Benes csehszlovák külügyminiszter ismertette leszerelési egyezménytervezetét, amely együttesen a jövőbeli leszerelési tárgyalások munkaprogramját is szolgálhatja. A főbizottság plenáris ülése folytatja a tervezet megvitatását.

Sulyosan megbetegedett a Mandzsuria kiküldött vizsgálóbizottság elnöke. Londonból jelentik: Lord Lytton, a Mandzsuria kiküldött népszövetségi vizsgálóbizottság elnöke sulyosan megbetegedett. Csingtauba szállították, ahol az angol konzulátus épületében vet ték ápolás alá. Amint a lord állapota ezt megengedi, repülőgépen pekingi szanatóriumba fogják átvinni.

További kétmillió frank értékű kincstárjegyet bocsátanak ki Franciaországban. Párizsból jelentik: A hivatalos lap közli a kormánynak adott törvényhozási felhatalmazást további kétmillió frank értékű kincstárjegy kibocsátása ügyében. Valószínű, hogy a kincstárjegyet szeptemberben, vagy októberben bocsátják ki.

NAPRÓL NAPRA

Az amerikai memphisi egyetemen egyik professzor felfedezte az atomkór rég keresett ellenszerét. Az új szérum segítségével szép eredményeket ért el az egyetemi klinikán.

Hollywoodi jelentés szerint a Metro-Goldwyn-Mayer filmgyár 35 százalékkal redukálta filmszárjainak illetményeit s a fizetésleszállítást közlő levelekben tudatta a sztárokkal, hogy azok, akik a redukcióba belemenni nem hajlandók, máris elbocsátottnak tekinthetik magukat. Greta Garbo, akinek heti hat ezer dollár fizetése volt a vállalatnál, nem újította meg szerződését s e pillanatban nincs szerződésben. A többiek Marion Davies, Marie Dressler, Norma Shearer, John és Lionel Barrymore, Wallace Beery, Joan Crawford, Jackie Coogan, Ramon Novarro, John Gilbert, Buster Keaton, Lewis Stone és Robert Montgomery még nem nyilatkoztak véglegesen elhatározásukról.

Hat massachusettsi diák 16 és fél méter hosszú csónakon Boston közelében transzocéáni útra indult. A fiatalembereknek az a szándékuk, hogy az Azorokot érintve átjussanak a vízi járművön Európába.

A bengáliai öböl közelében a Coleron folyón felbukkant a ritka és rettegett repülőkiigyó, amely néhány nap alatt tizenhét furdózt mart halálra. Az állat hossza alig két láb s szárnyai segítségével 4-5 lábnyira kiugrik a víz színe fölé s megtámadja a csónakásokat is. Mérges ellen nincs hatásos ellenszer s ezért harapásai után rövidesen minden alkalommal halál áll be.

A nemzetközi gabonapiacokon pesszimistákusán itélik meg a gabona nemzetközi forgalmának helyzetét. Londonból jelentik: A nemzetközi gabonapiacokon pesszimistákusán itélik meg a gabona nemzetközi forgalmának helyzetét. Az importállamok saját készleteikkel igyekeznek minél hosszabb ideig elátni a fogyasztást. Csingtaóban 44 centben jegyzik a búzát, tehát olyan árfolyamon, amely eddig még nem fordult elő. A csingtaói piac forgalma a normálisnak egytizedére esett vissza, holott még 5-6 év előtt a japán, kínai, ausztráliai, európai, argentinai stb. tőzsdei diszponensek ott kötötték árbiztosító tranzakcióikat.

Leszerelünk! Londonból jelentik: A newyerseybeli Linden egyik hadianyaggyárában négytonnás, páncélos tankot építenek az amerikai hadsereg részére, amelyet összehajtható szárnyakkal és légszárnyakkal látnak el. Ugy számítják, hogy a tank ezek segítségével a legrosszabb terepen is óránként 70 mérföldes sebességet érhet el. A szárnyak és a propeller biztosítják a páncélos gyorsabb haladását azzal, hogy időnkint nagyobb sebességnél kevéssé a föld színe fölé is emelik, úgy, hogy a tank mondhatni lebegve száguldhasson.

Még mindig tizenötezer frontharcos tartózkodik Washingtonban. Londonból jelentik: Több mint tizenötezer frontharcos a kongresszus nyári szünete ellenére még mindig Washingtonban tartózkodik, ahol a közbiztonságot veszélyeztetik. Kommunista agitátorok általában lázítják a veteránokat, hogy lépjenek fel tömegekkel erőszakosan s verekedjék ki maguknak emberibb életstandardjukat.

Nagyszalontai Izr. Hitközség Elnöksége

Pályázati hirdetés

A salonta Izr. Hitközség vegyes öszszevont 4 osztályú elemi iskolájához az 1932-33. iskolai tanévre képesített izraelita tanítót, vagy tanítónőt keres. Pályázatok eddigi működés, kor, családi állapot és fizetési igények feltüntetésével július 31-ig az elnökség címére küldendők. Költségek csak meghívottak térítettnek vissza.

Iskolaszék.

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.
Leszállított nyári tarifája

Cluj-Gherla	tour-retour	90.—
Cluj-Dej	tour-retour	120.—
Cluj-Bistrita	tour-retour	250.—
Cluj-Tg. Mures	tour-retour	300.—
Cluj-Reghin	tour-retour	320.—

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissza	
Reggel	Délután		Reggel	Délután
6	3	Cluj—Moci—Sarmasul—Tg-Mures	6	3
	4	Cluj—Moci—Sarmasul—Reghin	5.45	
	6	Cluj—Moci—Sarmasul—Mare	6	
6	4	Cluj—Gherla—Dej—Bistrita	6	3
12	6:30	Cluj—Gherla—Dej	7.15	2:30
	6	Cluj—Panticeu	6	
	6	Cluj—Bontida	7	

Számozott jegyek cluj jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fen tartott helyeket előjegyzésbe vesszünk. Dejről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Targu-TELEFON 551 Lapusulaira azonnali összeköttetés. TELEFON 551

észi
t,

továbbá

stmények
san kala-

e: Fél 4,
r. Hely-
on repülő

: Ének,
Magyar
Dohnányi
Gyányzene

ngv.
e.
ngv.

assenet:

án zene.

hangv.
1: Pon-
fiek. 4:
s időjel-
zenekari
D: Zene-
a pontos
ne.

22.50:

ágában
zsidó-
Salon-

kötést
Nagy-

beveze
ánlato

tteker-
5 drb
kassza.
ca) 4.

es jog

kás el

peratív
keres
ki ren-

ételre.

Er-
Gárij

UJ KELET Legújabb hírek

A központi választási bizottság döntése szerint is öt mandátumot kap a Zsidó Párt

Két és félezerrel több szavazatot kapott a Zsidó Párt mint az elmúlt esztendőben. Csernovic városban a Zsidó Párt győzött a kamarai választáson. Hetvenegy megye közül csak nyolc megyében sikerült az ellenzéknek szenátori mandátumot szerezni

Bucuresti-Bukarest, július 21. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminisztérium az éjszakai folyamán közzétette a választások hivatalos végeredményeit, amelyeket azonban a központi választási bizottság még mindig korrigálhat. Eszerint leadtak összesen 2,981,453 szavazatot, ebből semmis 86,974.

Az egyes pártok szavazatai:

Nemzeti parasztpárt	1,203,458	40.365%
Duca liberálistpárt	401,931	13.481%
Bratianu Gh. párt	195,129	6.545%
Averescu-párt	64,579	2.166%
Lupu-párt	170,797	5.729%
Goga-párt	108,880	3.652%
Jorga-párt	68,204	2.228%
Cuza-párt	159,080	5.335%
Zelea Codreanu-párt	70,889	2.378%
Polgári Blokk	2,018	0.068%
Konzervatív párt	18,167	0.610%
Kommunista párt	9,441	0.317%
Szocialista párt	94,089	3.156%
Zsidó Párt	66,308	2.224%
Magyar Párt	143,140	4.801%
Agrár Liga	14,952	0.501%
Sfatul Negustoresc	43,013	1.403%
Független szoc.	7,744	0.260%
Kamatellenes Liga	2,160	0.072%
Stere	48,394	1.623%
Kisebbségek	2089	0.070%

Ezek alapján levonva a Magyar Párt által 3 megyében elért abszolút többség 43,248 szavazatát, viszont hozzáadva a 2 százalékos el nem ért pártok és listák szavazatait, a végleges arány a következőképpen alakult ki:

Nemzeti parasztpárt	44.42%	272 mand.
Liberális (Duca)	14.819%	28 mand.
Bratianu György	7.194%	14 mand.
Averescu	2.381%	5 mand.
Dr. Lupu	6.297%	12 mand.
Goga	4.014%	8 mand.
Jorga	2.514%	5 mand.
Cuza	5.817%	11 mand.
Codreanu	2.613%	5 mand.
Szocialista	3.469%	7 mand.
Zsidó Párt	2.444%	5 mand.
Magyar Párt	4.014%	15 mand.
Összesen	99.996%	287 mand.

A Magyar Párt a három abszolút többségi megyében 7 mandátumot kapott, a fenti százalék alapján pedig még nyolcat.

A mandátumok elosztása

Az egyes pártok mandátumai a következő megyékben jutottak:

Duca liberális pártja: Braila, Prahova, Ilfov, Covurlui, Teleorman, Vlasca Gorj, Vâlcea, Bacău, Râmnicul-Sărat, Romanai, Mehedinți, Buzău, Roman, Câmpulung, Dorohoi, Vaslui, Ialomita, Dâmbovită, Muscel, Iasi, Orhei, Tutova, Sibiu, Putna, Lăpușna, Neamtu és Arges.

Bratianu György liberális pártja: Putna, Iasi, Covurlui, Prahova, Constanta, Tecuci, Bacău, Dolj, Ilfov, Ialomita, Baia, Teleorman, Caliacra és Buzău.

Cuza keresztény ligája: Bălți (38 százalékos). Radauti, Botosani, Dorohoi, Baia, Hotin, Bacău, Roman, Storojineti, Orhei és Iasi.

Codreanu vasgárdája: Covurlui, Cahul, Neamt, Tutova és Turda.

Dr. Lupu parasztpártja: Falcu, Me-

Tennisz, vízilabda, tenisz, futball

Göncz Lajos: A teniszjáték. Kehring előszavával, számos képpel, második kiadás 96 Lei, Bánó, Bárány, Köszegi, stb.: Vízilabda lexikon, 96 Lei. Zubor: A kezdő turista, 48 Lei. Schlosser: A modern futball, 84 Lei. Vadas: Sportolás, szépség, egészség, 54 Lei. Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvéttel portóval, vagy beküldve portómentesen.

hedinti, Szamos, Kisküküllő, Gorj, Nagyküküllő, Olt, Kolozs, Fogaras, Baia és Vâlcea.

Goga nemzeti agrárpártja: Teleorman, Maros, Romanai, Naszód, Orhei, Mehedinți, Constanta és Covurlui.

Szociáldemokrata párt: Ismail, Cetatea-

Alba, Câmpulung, Cernăuți, Cahul, Storojineti, Szilagy.

Jorga-Argetoianu Uniunea Nationala: Dolj, Soroca, Cahul, Râmnicul-Sărat, Romanai.

Averescu néppártja: Ialomita, Teleorman, Fogaras, Tecuci, Vlasca.

A Zsidó Párt mandátumai

A zsidó mandátumok elosztása körül még mindig nem történt végleges döntés. A választás bonyolult, zavaros mechanizmus valósággal tragikomikus helyzetet teremtett. Ha valamely párt eléri a két százalékos, aszerint kapja meg a neki járó mandátumokat, hogy mely megyékben érte el a legjobb szavazati arányt. Eszerint a zsidó mandátumok eredetileg a következőképpen osztoztak el:

1. Máramaros 16 százalékos, 2. Csernovic 10 százalékos, 3. Storojinet 8 százalékos, 4. Soroca 7 százalékos, 5. Hotin 7 százalékos.

Az első hivatalos jelentés a zsidó mandátumok illyképpen elosztásáról szólt. A további kalkulációk alkalmával kiderült azonban, hogy Storojinet megyében nemcsak a Zsidó Párt, amelynek jelöltje dr. Marton Ernő, hanem a szocialisták, a lupisták és az antiszemita liga is igényt tarthatnak mandátumra kedvező szavazati arányuk alapján, nem is szólva a nemzeti parasztpárttól, amely a legtöbb szavazatot kapta. Öt mandátumigénylő párt torlódott össze ebben a megyében, amely azonban mindössze három képviselőt küld a parlamentbe. Szerdán este a kormány első hivatalos kalkulusa Storojinet megyében juttatta mandátumhoz a Zsidó Pártot. Csütörtökön reggel a kormány váratlanul

arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nemzeti parasztpártnak legalább a listavezetőjét feltétlenül mandátumhoz kell juttatni mindenütt. Ebben a kalkulásban tehát Storojinet megye már nem szerepelt a zsidó mandátumok között, miután azt Sauciuc-Săveanunak, a kormány lista vezetőjének ítelték oda. A délutáni lapok a bukaresti jelentés alapján arról számoltak be ezen az alapon, hogy Storojinetet a mandátumelosztásnál átugrották és az ötödik zsidó mandátumot a Hotin után következő Radauti megyének ítelték oda, ahol dr. Ligeti Sámuel van jelölve.

Csütörtök délelőtt a kormány ismét megváltoztatta álláspontját. Kimondották, hogy a nemzeti parasztpárti listavezetők nem tarthatnak feltétlenül igényt a mandátumokra, mert ez a választási törvénynek ellentétes. Így tehát a storojineti három mandátumot a következő négy párt között osztják el: Szociáldemokraták, antiszemita liga, Zsidó Párt és a lupisták. A Zsidó Párt listavezetője, dr. Marton 21 szavazattal többet kapott, mint a lupista jelölt és ennek megfelelően jobb a százalékaránya is. A legfőbb választási bizottság egyébként csak egy-két nap múlva adja ki jelentését és az fogja tartalmazni a végleges mandátumelosztást.

Hamis választói igazolványokat adtak ki a bukaresti városházán

A hamisításokat elkövető tisztviselő megszökött Bukarestből

Bucuresti-Bukarest, július 21. Bukarest Fekete kerületében panaszt tettek Protopenescu primárnál, hogy a személyazonosági igazolványok kiadásánál, amelyek a szavazó igazolványokhoz szükségesek voltak, nagyfokú rendellenességek fordultak elő a városházán és számos polgár nem kapta meg emiatt igazolványát. A primár vizsgálatot rendelt el George Abulius tisztviselő ellen, akit a volt primár, Po-

naru nevezett ki a fővároshoz. Abuliusnál házkutatást tartottak és többszáz személyazonosági igazolványt találtak nála, amelyeket felhasználtak a választásokon. Fontos iratokat is találtak a bűnös tisztviselő lakásán, aki nyomtalanul eltűnt. A primár elhatározta, hogy teljesen reorganizálni fogja a választási irodát, hogy hasonló visszaélések nekelejt végye.

„Boldog vagyok, hogy megmentettem a prémiumot a Vaidakormányznak“

mondja ironikusán Argetoianu. A volt belügyminiszter szerint a választási propaganda teljesen szabad volt

Bucuresti-Bukarest, július 21. Az Adeverul munkatársa intervjút csinált Argetoianuval a választásokról. A volt belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a választási propaganda teljesen szabad volt.

Hogy az eredmények kiszámításánál nem történt-e valami technikai manőver, arra nézve fenntartja magának későbbre a véleményét.

Mindenesetre megállapítja, hogy Fogarasban többségben kellett volna lennie és csak Dobrescu kétségbeesett harcának tulajdonítható, hogy mindössze 1800 szavazata volt. Hogy ez mennyire irreális, mutatja a szenátorválasztás, ahol 1400 szavazatot kapott és pedig egyetlen lépést sem tett a szenátorválasztás érdekében.

— Ami a választások eredményét illeti, — folytatta Argetoianu —, boldog vagyok, hogy megmentettem a prémiumot.

Az előző kamarában Mirto a prémium ellen törvényjavaslatot nyújtott be, mindenki helyeselte az indítványt, az összes pártok készek voltak eltörölni, csak én elleneztem. Ma mindenki láthatja, milyen nagy szolgálatot tettem ezzel a Vaidakormányznak — fejezte be ironikus nyilatkozatát Argetoianu.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Magyar Párt: Csikmegye: Dr. Pál Gábor, Szabó Béni, Udvarhely: Bethlen György, dr. Laar Ferenc, dr. Willer, Háromszék: Szentkereszti Béla, dr. Abrudbányai Ede, Maros megye: (30 százalékos) dr. Willer József, Szilagy megye: (21 százalékos) báró Jósika János, Kolozs: (18 százalékos) Bethlen György, Szatmár: (17 százalékos) dr. Jakabffy Elemér, Torda: (16 százalékos) dr. Gál Miklós, Kisküküllő (14 százalékos) dr. Barabás Béla, Bihar: (14 százalékos) Hegedüs Nándor, Brassó: (13 százalékos) Szabó Béni.

A kormány győzött a szenátori választásokon

A szenátorválasztások első napja az ország egész területén a kormánypárt rendkívüli arányú győzelmet eredményezett. A három székelet meggyét kivéve, ahol a Magyar Párt győzött, továbbá Sorocát és Covurlui kivételével, ahol Stere illetve Duca aratott győzelmet, az összes többi megyében a nemzeti parasztpárt jelöltjeit választották meg. Nyolc megyéből ma reggelig még nem érkezett be a szenátorválasztás eredménye. Báltiban egyes lapok szerint a cuzisták, más forrás szerint a kormánypárt győzött. Innen még nem érkezett hivatalos jelentés.

A szenátorválasztások alkalmával ismét véres incidensek voltak Buzău megyében. Mizil mellett egy Ion Badulescu nevű nemzeti parasztpárti választó a szavazás után összeveszett Sava Satulescu georgista választóval, akire revolvérrel lőtt és súlyosan megsebesítette. Babana községben Clesoiu, volt liberális primár leszúrta a jegyzőt. A tetteseket letartóztatták.

A liberálisok egymás között

Xeni, a liberális párt nevében tiltakozott a központi választási bizottság előtt az ellen, hogy Bratianu György pártját is nemzeti liberális pártnak nevezzék a hivatalos választási jegyzőkönyvekben. Ugyancsak tiltakozott az ellen is, hogy a belügyminisztérium publikálja a választások eredményeit, holott ez a bizottság dolga. A bizottság elnöke, dr. Lupu, semmitőszéki bírő, rámutatott arra, hogy a belügyminiszter közleményei „híjékozatos jellegűek és nem befolyásolják a bizottság munkáját.

Goga tegnap telefonon köszönetét fejezte ki Calinescu belügyi alminiszternek a választások mindenkit kielégítő levezetéséért.

Nyolc ellenzéki szenátort választottak meg

A szenátorválasztásokon — általános választójog alapján — 8 ellenzéki szenátort választottak meg: Galacban a Duca-párt, Falcuban dr. Lupu pártja, Báltiban Cuza, Sorocában pedig a Stere-párt (Facla és Botnaru 2 szenátormandátum), Udvarhelyen, Csikban és Háromszéken a Magyar Párt szerzett többséget. Az ország összes többi megyéjében a nemzeti parasztpárt győzött a legtöbb helyen abszolút többséggel. Érdekes, hogy a Stere-párt, amely a kamarába nem jutott be, 2 mandátumot szerzett a szenátusban.

Négy megyében nincs kormánypárti képviselő

A választási törvény furcsaságainak következményeképpen a kormánypárt 4 megyében egyáltalán nem jutott mandátumhoz. Csik, Câmpulung, Storojinet és Fogaras megyékben még a nemzeti parasztpárti listavezető sem került be a parlamentbe, holott a kormány ezeken a helyeken relatív többséget szerzett magának, Csik megyét kivéve. Így kibukott a parlamentből dr. Boila Zakariás, a Patria főszerkesztője, aki 4600 szavazatot kapott a parlamentbe bekerült képviselő 2000 szavazatával szemben. Kibukott Fogarasban dr. Dobrescu Aurel volt földművelésügyi alminiszter. Érdekessége a választásoknak, hogy Csernovicban a Zsidó Párt 9000 szavazattal relatív többséget ért el a kormány 2000 szavazatával szemben.

— Vonat és villamos borzalmas karambolja egy mexikói városban. New-yorkból jelentik: A mexikói El Oro de Hidalgo kerületben a vonat elütött egy közúti villamost s roncsait többszáz méter magával hurcolta. A katasztrófa 15 halottja és több mint husz súlyos sebesülte van.

Taxa plátite No. 22

A vak... Valahol... teket és bélyegző... Szege... nyebb... polgárt... ték kezü... Te csa... tad arra... ra nyol... képez... De azo... vasi a... A neve... talmazt... igazán... igazodni... Mert a... is tudt... bármely... zót... Bármel... és párt... A pitt...

Minél... ben kivá... Nem es... junkturá... a jövend... Berlind... nyomor... lönböző... kíváncsis... tából pro... Az em... ejtőbb he... ben hiszi... telenség... Amerik... klassziku... mény" is... között... Egy p... nyos" a... kában a... fog tart... háboruba... Az asz... naiv emb... de azért... jóslata a... Amiú... olvasni... ság végü... végződni... logikával... sággal... A pitt... csillagok... és a föld... tat helye... észessége... Mert n... pán reál... megjöv... türelemn... nek a ha... relem is... hoz s akk... esésében... nyul... Nem le... gel egy... Amerikáb... és gazdas... dik jónéh... De am... tendőnek... vedő emb... emberek... nincs töb... erőszak... A pitt... bizonytal... száz szá... Am eme... sem soroz... a hatalm... hetetlens... az embe... szenvedés... Ezek ne... hinnének...